

ПРИКРАСИ З БІСЕРУ.

Народний одяг гуцулів завжди оздоблювався різноманітними прикрасами, найпоширенішими з яких є вироби з бісеру – гердани та силянки, багато яких виготовлялись у Делятині та інших підгірських селах ("Гуцульщина", 1987, Шухевич, 1901). Шийні прикраси виготовлялись з червоних кораликів з мосяжими бляхами ще в ХІХ столітті. Вони зав'язувались на шії шнурками або заціпались металевою чепрагою.

Для виготовлення цих прикрас використовували прозорий і темний, фарфоровий і скляний дрібний круглий бісер. Найстарішим способом їх виготовлення було плетіння – нанизування – силяння бісеру на кінський волос або нитку. Цей спосіб не вимагає особливих пристроїв, але вимагає точний розрахунок пацьорок та переплетінь ниток. Силянки (до 4 см ширини) завершувались тороками-петельками.

Інший спосіб виготовлення прикрас з бісеру – ткання (подібно виготовленню полотна). Цим способом виготовляють гердани, які відрізняються від силянок тим, що не мають ажурі, фактура їх щільна. Для ткання герданів використовувалась дощечка-підставка (40-50 на 8-10 см) з двома дерев'яними порогами заввишки 5 мм на кінцях. Відповідно до ширини гердана в насічки на порогах або на забиті цвяшки накладають нитчасту основу, на якій голкою тчуть узорі.

Виробам з бісеру характерні композиції з дрібними елементами орнаменту, що зумовлюється також дрібним бісером. Мотиви орнаменту – геометричні (подібні до вишивок). Найпоширенішим мотивом прикрас є ромб з видовженими сторонами та контурами. Площа ромбів заповнюється перехрестям, ромбиками, цяточками. Ромби відмежовуються розділовими елементами у вигляді перехресть та трикутників.

Подібно вишивкам, в прикрасах з бісеру спостерігаються своєрідні місцеві особливості. Кольорова гама силянок та герданів основана переважно на насичених кольорах – червоному, жовтому, зеленому, синьому. Білий колір використовується як поле або світлий елемент орнаменту. Бісер, крім цього, застосовувався і у вишивці.

Плетінки з Микуличина користувались великим попитом у місцевого населення, проте такі вироби красувались і на шиях Л.Українки, О.Пчілки, Драгоманової [26].